

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 6/2019)

София, 13 февруари 2019 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	4
2	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През последната седмица през Пристанище Варна¹ са изнесени 31,5 хил. тона пшеница, докато експортът на ечемик и рапица остава в застой. При липса на преминали количества от трите култури през порта за съответната седмица на 2018 г., намалението на експорта на пшеница спрямо миналия сезон се свива до 19,7%, а при ечемика и рапицата се запазва на нива от респективно 71% и 21,7%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.07.2017 – 10.02.2018	02.07.2018 – 10.02.2019	Изменение
пшеница	1 528 510	1 227 184	-19,7%
ечемик	88 684	25 682	-71,0%
рапица	153 397	120 053	-21,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е регистриран износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – ноември на 2018 г. извън страната са реализирани 2 556,4 хил. тона пшеница, 137 хил. тона ечемик и 325,5 хил. тона рапица. Сравнявайки със същия период на предходната година се наблюдава спад на изнесените количества както следва: пшеница - с 15,5%, ечемик - с 41,9% и рапица - с 21,5%.

Основни зърнени и маслодайни култури (пазарна година септември – август) - царевица и слънчоглед

През изминалата седмица през Пристанище Варна не са преминавали товари с царевица и слънчоглед за износ. Общо за периода от началото на септември 2018 г. до момента, експортът на царевица през порта изостава с 3,3% на годишна база, а този на слънчоглед – с 56%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2017 – 10.02.2018	03.09.2018 – 10.02.2019	Изменение
царевица	315 240	304 693	-3,3%
слънчоглед	206 670	90 880	-56,0%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Към 10 февруари не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2018 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през първите три месеца на пазарната 2018/19 година са изнесени 582,9 хил. тона царевица, което е с 5,7% по-малко на годишна база. Същевременно, износът на слънчоглед се свива с 42,5%, до 170,9 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

През периода от м. юли 2018 г. досега не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, вносът на пшеница през периода юли – ноември 2018 г. възлиза на 35,4 хил. тона, с 9,6% под отчетения за същия период на 2017 г. При импорта на ечемик и рапица, който по принцип е в малки количества, е налице по-значителен спад на годишна база, респективно със 77,9%, до 428 тона и със 70,5%, до 10 хил. тона.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През първите три месеца на пазарната 2018/19 година в страната са внесени едва 1,6 хил. тона царевица, което е с близо 70% по-малко на годишна база. От друга страна, при доставките на слънчоглед се отчита ръст от над два пъти, до 165 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари - ноември 2018 г. вносът на пресни зеленчуци нараства с 13,6% спрямо същия период на 2017 г., до 250,8 хил. тона, а този на пресни плодове - с 11,4%, до 293,5 хил. тона.

Увеличението на общия внос на пресни зеленчуци е основно в резултат на нарасналите доставки на домати – с 10,5 хил. тона (15,1%), краставици – със 7,8 хил. тона (46,1%) и пиперки – с 6,9 хил. тона (30,9%). Чувствително по-големи са и внесените количества тикви (с 25,5%), зеле (с 13,9%), моркови и репи (със 17,4%), докато вносът на гъби, картофи и чесън намалява с между 2,4% и 22,6%.

При пресните плодове водещ остава вносът на цитрусови плодове и банани - общо 151,9 хил. тона (близо 52% от целия внос на пресни плодове за периода), което е с 30% повече на годишна база. По-съществено повишение в рамките на разглеждания период се отчита и при доставките на пъпеши (със 17,5%), череши (с 25,1%) и сливи (над три пъти), а намаление – при тези на черупкови плодове, малини, дини, круши, кайсии, праскови и ягоди (от 7,4% до 15,6%).

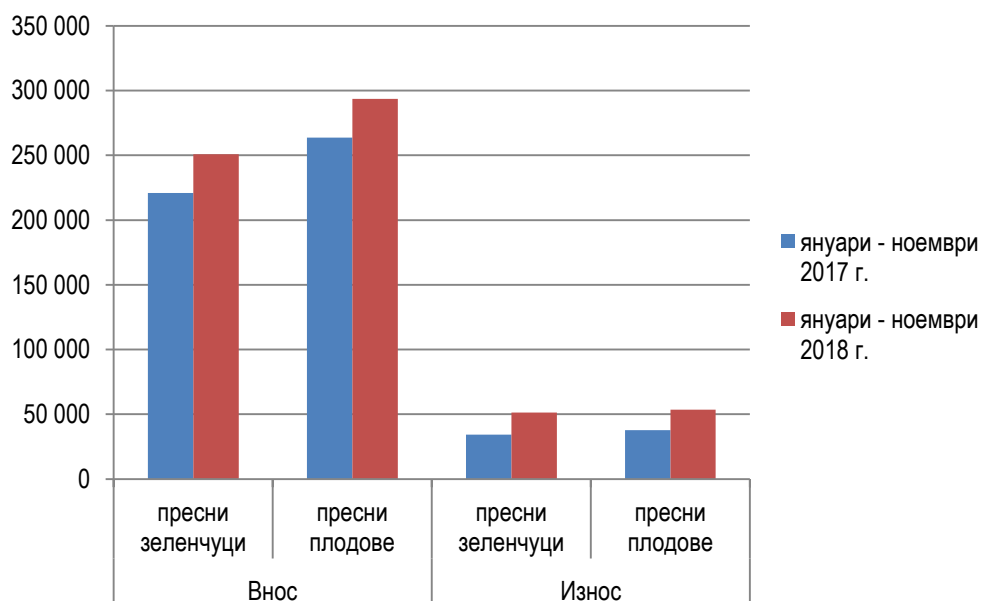
**Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – ноември
2018 г., сравнено със същия период на 2017 г., тона**

Поток	Продукти	януари – ноември 2017	януари – ноември 2018	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	220 830	250 767	13,6%
	пресни плодове	263 592	293 543	11,4%
Износ	пресни зеленчуци	34 169	51 213	49,9%
	пресни плодове	37 818	53 514	41,5%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2018 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

През единадесетте месеца на 2018 г. от страната са изнесени 51,2 хил. тона пресни зеленчуци и 53,5 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 49,9% и 41,5% повече спрямо същия период на 2017 г.

Най-голям принос за годишния ръст на общия износ на пресни зеленчуци в рамките на периода има увеличената реализация на външни пазари на сладка царевица (с 4 хил. тона или над два пъти), картофи (с 3,8 хил. тона или седемнадесет пъти), домати (с 3,3 хил. тона или 66,2%) и бобови зеленчуци (с 3,2 хил. тона или 25,4%). Значително по-големи са и изнесените количества краставици (с 39,4%) и пиперки (с 55,1%). Същевременно, износът на патладжани и зеле се свива респективно с 24,5% и 31,2%.

Увеличението на износа на пресни плодове спрямо единадесетте месеца на предходната година се дължи до голяма степен на ръст на реекспорта на цитрусови плодове с 18,2 хил. тона или над два пъти. Сред основните плодове, произвеждани в страната, чувствително повишение на годишна база се отчита при изнесените количества

дини (над два пъти) и ябълки (с 66,1%), а намаление - при гроздето, кайсиите, прасковите, черупковите плодове, ягодите и сливите – от 16,7% до 72,5%.

2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 06.02.2019 г. се наблюдава леко повишение на средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), царевица и слънчоглед, в рамките на 1,1% - 2,6% на седмична база. Цената на ечемика остава без промяна за поредна седмица.

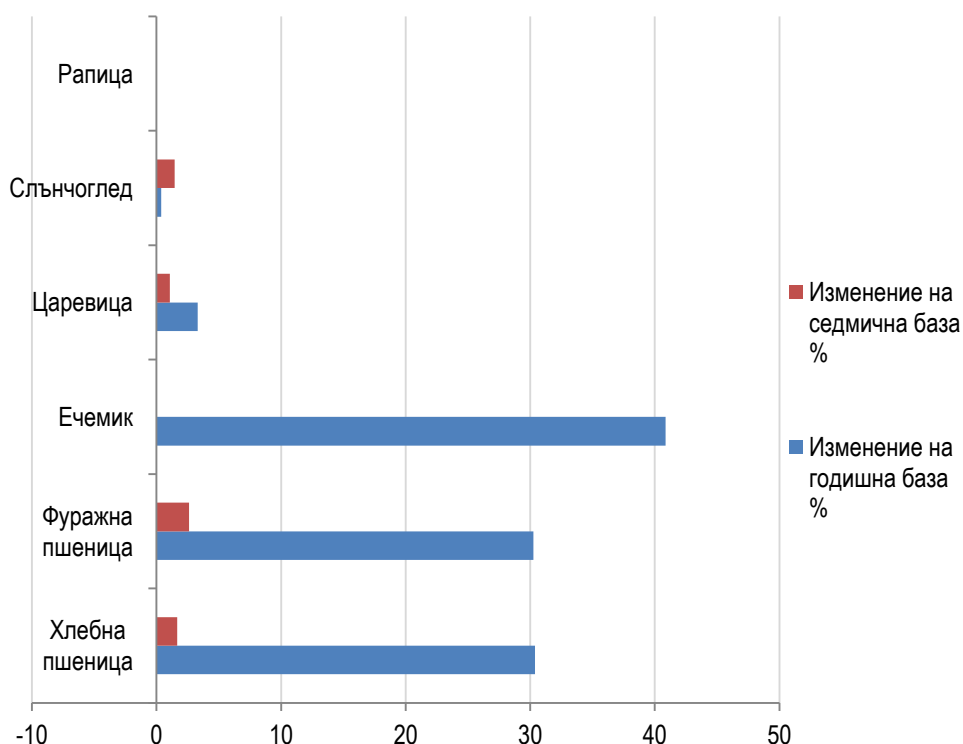
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 06.02.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

	07.02.2018	30.01.2019	06.02.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	283	363	369	30,4	1,7
фуражна пшеница	271	344	353	30,3	2,6
ечемик	252	355	355	40,9	0,0
царевица	273	279	282	3,3	1,1
слънчоглед	553	547	555	0,4	1,5
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 06.02.2019 г.

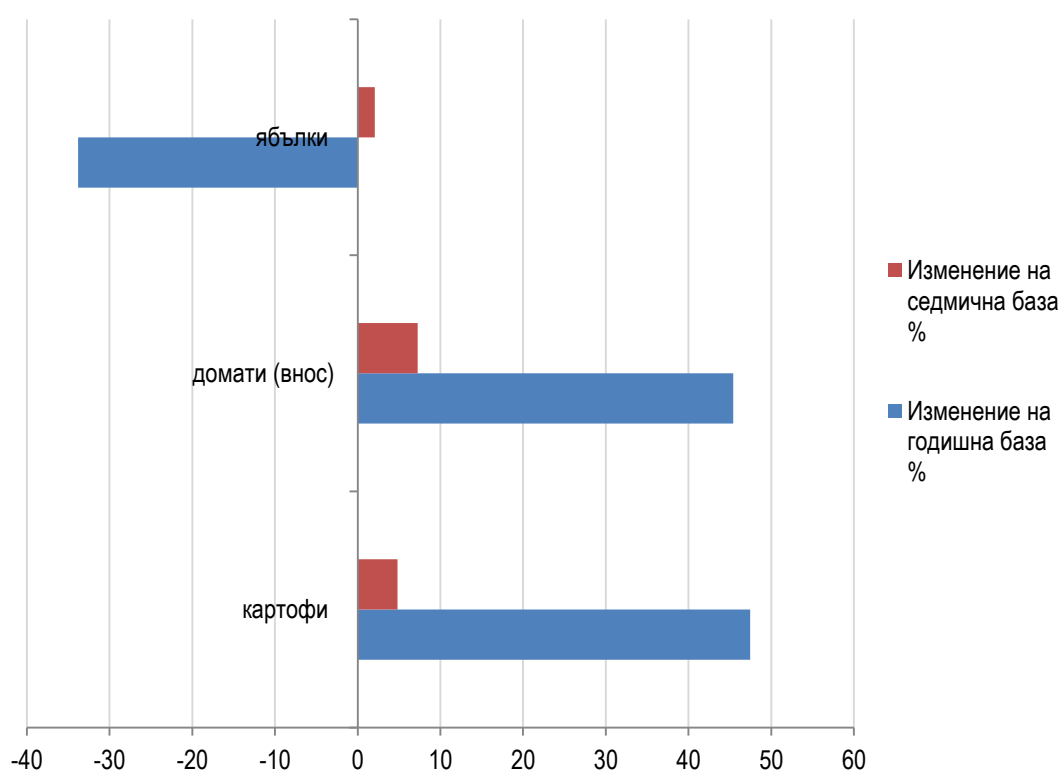
Пшеницата се изкупува с около 30% по-скъпо спрямо година по-рано, а ечемикът - с 40,9%. При царевицата и слънчогледа също е налице повишение на цените на годишна база, но много по-слабо - съответно с 3,3% и 0,4%.

2.2 Плодове и зеленчуци

Към 08.02.2019 г. средните цени на едро на ябълките, картофите и вносните домати на тържищата в страната са с между 2,1% и 7,2% над нивата от предходната седмица.

Сравнявайки със същия период на 2018 г., ябълките са поевтинели с 33,8%, докато картофите и вносните домати са поскъпнали респективно с 47,5% и 45,4%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 08.02.2019 г.**

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.02.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

	09.02.2018	01.02.2019	08.02.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,59	0,83	0,87	47,5	4,8
домати (оранжерийни)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,63	2,21	2,37	45,4	7,2
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен)	*	*	*	-	-

	09.02.2018	01.02.2019	08.02.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,48	0,96	0,98	-33,8	2,1
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни